

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 12. lokakuuta 2015
(OR. en)

12880/15

COAFR 294
RELEX 796
ACP 137
DEVGEN 181
ASIM 114
JAI 736
COPS 304
MAMA 160
COWEB 104

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 12. lokakuuta 2015

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 12789/15

Asia: Neuvoston päätelmät muuttoliikkeestä
– Neuvoston päätelmät (12. lokakuuta 2015)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston päätelmät muuttoliikkeestä, jotka neuvosto hyväksyi 3416. istunnossaan 12. lokakuuta 2015.

Neuvoston päätelmät muuttoliikkeestä**Ulkoasiainneuvosto 12. lokakuuta 2015**

1. EU:n nyt kohtaama ennennäkemätön muuttoliike- ja pakolaiskriisi on näkynyt eri ryhmistä koostuvien muuttovirtojen voimakkaana kasvuna itäisen Välimeren ja Länsi-Balkanin reitin kautta keskisen Välimeren reitin muuttovirran jatkuessa ennallaan. Länsi-Balkan on ollut kasvavan paineen alaisena samalla kun tästä kriisistä ovat joutuneet kärsimään muutkin EU:n kumppanit ja naapurimaat¹, varsinkin Jordania, Libanon, Turkki ja Irak, joissa on otettu vastaan suurin osa Syyrian pakolaisista ja Irakin sisällä siirtymään joutuneista henkilöistä.
2. Pakkosiirrot johtuvat ennen muuta naapurustomme sekä sitä laajemmalle ulottuvan alueen kriiseistä, joita syventävät muut kielteiset tekijät, kuten köyhyys, ihmisoikeuksien loukkaukset ja heikko sosioekonominen kehitys, ja ne vahvistavat tarpeen kokonaisvaltaiseen ja tasapainoiseen EU:n ulkoiseen muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikkaan. Neuvosto panee tältä osin tyytyväisenä merkille 9. syyskuuta annetun unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja komission yhteisen tiedonannon "EU:n ulkoisen toiminnan rooli Euroopan pakolaiskriisin ratkaisemisessa" ja siinä esitetyt toimet, jotka ovat pohjana tulevalle työlle. Tässä yhteydessä neuvosto vahvistaa olevansa täysin sitoutunut ihmisoikeuksiin sekä naisten, tyttöjen ja muiden heikommassa asemassa olevien henkilöiden ja ryhmien tilanteen parantamiseen.

¹ Sanojen "maat" tai "rajat" käyttö neuvoston päätelmissä ei merkitse valtiollisen aseman tunnustamista.

3. Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut ottamaan käyttöön kaikki asiamukaiset välineet ja politiikat sekä tukemaan pyrkimyksiä puuttua muuttovirtojen perussyihin, joita ovat erityisesti konfliktit, poliittinen epävakaus, ihmisoikeuksien loukkaukset ja heikko sosioekonominen kehitys mukaan lukien työllistymismahdollisuuksien puuttuminen, huono hallinto ja ilmastonmuutos. Tältä osin neuvosto tukee edelleen korkean edustajan, komission ja jäsenvaltioiden työhön pohjautuen YK:n diplomaattisia aloitteita, joiden tarkoituksena on löytää ratkaisuja Syyrian ja Libyan konflikteihin.
4. Neuvosto korostaa jälleen tiiviin yhteistyön merkitystä ensimmäisten turvapaikkamaiden, lähtömaiden ja kauttakulkumaiden kanssa, jotta tähän yhteiseen haasteeseen vastataan yhdessä.

Tältä osin neuvosto palauttaa mieleen korkean edustajan, komission ja jäsenvaltioiden toteuttamat toimet Jordanielalle, Libanonille ja Turkille sekä Länsi-Balkanille annettavan tuen tehostamiseksi. Neuvosto on tyytyväinen Luxemburgissa 8. lokakuuta 2015 pidetyn itäisen Välimeren ja Länsi-Balkanin reittiä käsitelleen korkean tason konferenssin tuloksiin, tukee konferenssin julkilausumaa ja kehottaa panemaan julkilausuman ja sen jatkotoimet nopeasti ja täysimääräisesti täytäntöön.

5. Neuvosto pitää olennaisen tärkeänä EU:n ja Turkin yhteistyön tehostamista pakolaisille annettavan tuen ja muuttoliikkeen osalta ja odottaa mielenkiinnolla Turkin kanssa tehtävää sopimusta osana yhteisiin sitoumuksiin perustuvaa laaja-alaista ohjelmaa. Neuvosto tukee meneillään olevaa työtä toimintasuunnitelman laatimiseksi ja odottaa kiinnostuneena keskusteluja, joiden tavoitteena on päästä siitä yhteisymmärrykseen.
6. Neuvosto on tyytyväinen päätökseen lisätä tuntuvasti Syyrian kriisin johdosta hiljattain perustetun EU:n alueellisen erityisrahaston (Madad-rahasto) EU-rahoitusta yli 500 miljoonalla eurolla, johon on tarkoitus lisätä EU:n jäsenvaltioiden ja muiden maiden vastaava rahoitusosuus. Ehdotus rahaston soveltamisalan laajentamisesta Länsi-Balkaniin on käsitteillä.

7. Neuvosto palauttaa mieleen, että on tärkeää käydä kattavaa vuoropuhelua Afrikan lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa, jotta siirtolais- ja pakolaisvirtoja hallinnoidaan yhdessä kumppanuuden, omistajuuden ja jaetun vastuun hengessä. Neuvosto suhtautuu tältä osin myönteisesti Eurooppa-neuvoston ja komission puheenjohtajien ja EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion tiiviissä yhteistyössä korkean edustajan kanssa toteuttamiin toimiin valmisteltaessa 11. ja 12. marraskuuta pidettävää Vallettan huippukokousta ja kannustaa kaikkia siihen osallistuvia etsimään kattavia ja tasapainoisia ratkaisuja sekä pyrkimään merkittävään edistymiseen kaikilla ehdotetun toimintasuunnitelman ensisijaisilla aloilla. Neuvosto odottaa, että ehdotettu toimintasuunnitelma viimeistellään pian ja korostaa, että kummankin osapuolen osallistuminen korkeimmalla tasolla on tärkeää.
8. Neuvosto kehottaa tiivistämään yhteistyötä Afrikan kumppanien osallistumisen tehostamiseksi EU:n ja Afrikan välisen maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevan vuoropuhelun, EU:n alueellisten strategioiden (Sahel, Afrikan sarvi ja Guineanlahti) ja vuoropuheluiden (Rabatin ja Khartumin prosessit) sekä Cotonoun kumppanuussopimuksen välityksellä, jotta puututtaisiin yhdessä haasteisiin humanitaarisen avun, kehityspolitiikan ja kehitysavun avulla ja edistettäisiin pyrkimyksiä vakauden ja selviytymiskyvyn tehostamisen varmistamiseksi. Neuvosto on myös tyytyväinen edistymiseen kohti hätärahaston perustamista, jonka tarkoituksena on tukea vakautta Afrikassa ja puuttua niihin tekijöihin, jotka johtavat laittomaan muuttamiseen ja siihen, että ihmiset joutuvat jättämään kotiseutunsa, ja palauttaa mieleen tarpeen lisätä sen rahoitusta jäsenvaltioiden lisäosuuksilla.
9. Neuvosto tukee meneillään olevia muuttoliikettä koskevia korkean tason vuoropuheluja, joita korkea edustaja käy yhdessä muiden asiaan kuuluvien komission jäsenten kanssa ja läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tärkeimpien Eurooppaan johtavien muuttoreittien varrella sijaitsevien keskeisten maiden kanssa. Nämä korkean tason vuoropuhelut muuttoliike- ja turvapaikka-asioden kokonaisagendasta olisi käytävä kumppanuuden hengessä, ja niiden olisi autettava tunnistamaan vipuvaikutuksia sekä edistämään yhteistyötä erityisesti takaisinottamisen alalla. Kaikki välineet otetaan käyttöön yhteistyön lisäämiseksi palauttamisen ja takaisinottamisen alalla, ja näin ollen takaisinottaminen tulee saamaan keskeisen aseman laittomien muuttajien alkuperämaiden kanssa käytävissä vuoropuheluissa.

Neuvosto toistaa pyyntönsä, että komissio laatisi yhdessä EUH:n kanssa kuuden kuukauden kuluessa kattavia ja räätälöityjä paketteja kokonaisyhteistyön tehostamiseksi kolmansien maiden kanssa takaisinottamisen ja palauttamisen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Nämä vuoropuhelut ovat myös keskeinen väline jatkettaessa Luxemburgissa pidetyn itäisen Välimeren ja Länsi-Balkanin reittiä käsitelleen korkean tason konferenssin ja Vallettan huippukokouksen tulosten täytäntöönpanoa.

Neuvosto panee tältä osin merkille korkean edustajan hyödylliset keskustelut G5 Sahel -ryhmän maiden ulkoasiainministereiden kanssa 17. kesäkuuta ja Nigerin kanssa 17.–18. syyskuuta, Senegalin ja Etiopian kanssa New Yorkissa YK:n yleiskokouksen yhteydessä 29. syyskuuta käydyt keskustelut sekä uudelleen Etiopian ja Afrikan unionin komission kanssa Addis Abebassa 20. lokakuuta käytävät keskustelut.

10. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille muuttoliikkeen eurooppalaisten yhteyshenkilöiden lähettämisen pikaisesti EU:n edustustoihin; tämä edistää avainkumppaneiden kanssa tehtävää yhteistyötä merkittävästi.
11. Neuvosto on tyytyväinen UNHCR:n, WFP:n ja muiden ohjelmien ja erityisvirastojen tehostettuun tukeen, josta päätettiin Eurooppa-neuvoston ylimääräisessä kokouksessa 23. syyskuuta. Se kehottaa 9. syyskuuta annetun komission tiedonannon mukaisesti tehostamaan edelleen yhteistyötä tärkeimpien kansainvälisten kumppanien ja Yhdistyneiden kansakuntien, varsinkin UNHCR:n, YK:n humanitaarisen avun koordinoitintoimiston ja UNDP:n kanssa, sekä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) ja Punaisen Ristin kansainvälisen komitean kaltaisten organisaatioiden kanssa. Euroopan unioni kehottaa tältä osin kansainvälistä yhteisöä tehostamaan toimiaan hoidettaessa nykyistä kriisiä.
12. Neuvosto toistaa, että ihmiskauppiaiden ja salakuljettajien rikollisverkkojen torjuminen on edelleen ensisijaisen tärkeää, ja panee tyytyväisenä merkille päätöksen (YUTP) 2015/778 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaisen siirtymisen EUNAVFOR MED SOPHIA -operaation toiseen, aavalla merellä toteutettavaan vaiheeseen, mikä on merkittävä ja hyvin ajoitettu askel muuttajien salakuljettajien toimintamallien hajottamisessa; lisäksi neuvosto on tyytyväinen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2240 hyväksymiseen 9. lokakuuta. Neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa jatkamaan työskentelyä operaation peräkkäisiin vaiheisiin siirtymisen mahdollistamiseksi.

13. Neuvosto on tyytyväinen myös EUCAP Sahel Nigerin vahvistamiseen, jonka ansiosta voidaan edistää erittäin tärkeää työtä Nigerin viranomaisten tukemiseksi Nigerin ja varsinkin Agadezin kautta tapahtuvan laittoman muuttoliikkeen estämiseksi, valvomiseksi ja hallinnoimiseksi yhdessä kokeiluhankkeena toteutettavan monitoimikeskuksen nopean perustamisen sekä Nigerin hallitukselle annettavan tuen kanssa. Tässä yhteydessä voitaisiin tutkia mahdollisuuksia tehostaa EUCAP Sahelin operaatioita.
14. Neuvosto painottaa, että Libyan konfliktin ratkaiseminen on keskeistä kaikkien niiden toimien kannalta, joilla pyritään puuttumaan keskisen Välimeren kautta saapuviin muuttovirtoihin; se palauttaa mieleen, että EU on valmis jatkamaan tukeaan Libyan viranomaisille laittomaan muuttoliikkeeseen puuttumiseksi erityisesti rajavalvonnan ja ihmiskaupan aloilla.
15. Neuvosto tukee korkeaa edustajaa ja komissiota näiden pyrkimyksissä panna nopeasti täytäntöön edellä mainittu agenda läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja kehottaa niitä jatkamaan EU:n muuttoliikepolitiikan ulkoisen ulottuvuuden vahvistamista, mihin kuuluu myös toiminta muiden kansainvälisen yhteisön kumppaneiden kanssa ja yhteistyön tehostaminen alkuperä- ja kauttakulkumaina olevien kolmansien maiden kanssa.
